

Rozhovor s Romanom Fusekom: Novela zákona o spotrebiteľských úveroch

13. 4. 2015; Viera Horáková, Rádio Regina

Viera Horáková, moderátorka:

"Od 1. apríla tohto roku nadobudla účinnosť novela zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorej bude dohľad nad týmito subjektmi vykonávať Národná banka Slovenska. **Viac informácií o zmenách, ktoré spotrebiteľov v tomto smere čakajú, vám ponúkame už o chvíľu. Mojim hosťom bude riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Roman Fusek.**"

Viera Horáková:

"Mojim hosťom je riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Roman Fusek, vitajte, príjemné predpoludnie."

Roman Fusek, riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov NBS:

"Ďakujem, dobrý deň."

Viera Horáková:

"Oblasť financií je pre mnohých našich poslucháčov, a priznám sa aj pre mňa, ťažko zrozumiteľnou témou, ale nie je hanba nevedieť, väčšou hanbou je neopýtať sa. Takže táto hodina bude možno pre mnohých taká polopatistická, ale to nevadí, aspoň odídu s nejakými informáciami od rádioprijímačov. Takže navrhujem, aby sme si hneď na úvod ozrejmili takých niekoľko termínov. Pán riaditeľ, čo je to úver a čo je to pôžička?"

Roman Fusek:

"Úver a pôžička je pre spotrebiteľa prakticky to isté. Úver je právo na čerpanie nejakých peňažných prostriedkov, pôžička je situácia, keď vám peniaze dajú k dispozícii na to, aby ste ich použili."

Viera Horáková:

"Kto je veriteľom a kto je dlžníkom?"

Roman Fusek:

"Veriteľ je ten, kto vám peniaze požičia. To znamená firma alebo človek, ktorý vám verí, že peniaze vrátite. Dlžník je ten, kto si požičiava a kto sľubuje, že peniaze niekedy v budúcnosti vráti."

Viera Horáková:

"Vy ste mohli byť učiteľom, pretože veľmi tak zrozumiteľne rozprávate aj o termínoch, ktoré možno sú pre mnohých nezrozumiteľné. Čo je to pohľadávka?"

Roman Fusek:

"Pohľadávka je právo veriteľa z pôžičky. Znamená to teda to, že keď si požičiate peniaze ako dlžník, veriteľ má vo vzťahu k vám nejakú sumu peňazí, ktorú musíte vrátiť. A táto suma peňazí sa volá pohľadávka. Protipól pohľadávky je dlh. To znamená, pre dlžníka sú tie peniaze dlhom, pre veriteľa sú tie peniaze pohľadávkou."

Viera Horáková:

"Doteraz finančného spotrebiteľa chránila Slovenská obchodná inšpekcia. Odkedy spotrebiteľa finančného chráni Národná banka Slovenska?"

Roman Fusek:

"Národná banka Slovenska prevzala od Slovenskej obchodnej inšpekcie kompetenciu v oblasti ochrany spotrebiteľa od 1. januára tohto roka. To znamená, že spotrebiteľia sa môžu obracať na Národnú banku so svojimi podnetmi a sťažnosťami vo vzťahu k poisťovniam, bankám, obchodníkom s cennými papiermi, dôchodkovými spoločnosťami už teraz. Ten termín 1.4., ktorý ste spomínali, je termín, kedy Národná banka Slovenska začína vykonávať

kompetencie aj vo vzťahu k tzv. nebankovým veriteľom. Teda firmám, ktoré ponúkajú spotrebiteľské úvery alebo pôžičky nebankovým spôsobom."

Viera Horáková:

"Jestvuje nejaký taký súlad medzi Slovenskou obchodnou inšpekciou a Národnou bankou Slovenska v tom, keď spotrebiteľia ešte nezaregistrovali, že tie kompetencie už prechádzajú k vám, aby sa aj tie sťažnosti alebo problém dostali k vám, lebo SOI-ka ich už nerieši?"

Roman Fusek:

"Áno, samozrejme. Už dlhšiu dobu existuje dohoda medzi Slovenskou obchodnou inšpekciou a Národnou bankou Slovenska o tom, že v prípade, ak príde podnet spotrebiteľa na nesprávne miesto, tak si ho posunieme tam, kam patrí a informujeme o tom toho človeka."

Viera Horáková:

"No a my tému tiež budeme posúvať, pretože aj vašim otázkam, aj vašim problémom sa budeme venovať. Zatiaľ ich môžete písať na adresu horakova@rtvs.sk."

Viera Horáková:

"O financiách sa dnes predpoludním rozprávame s riaditeľom odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Romanom Fusekom. Aké kompetencie preberá Národná banka Slovenska od 1. apríla?"

Roman Fusek:

"Od 1. apríla preberá kompetencie v oblasti spotrebiteľských úverov poskytovaných nebankovým spôsobom. To znamená, že spoločnosti, ktoré dnes poskytujú spotrebiteľské úvery, nie sú bankami a poskytujú ich klientom, môžu od 1. apríla požiadať Národnú banku o povolenie na výkon činnosti. Až na základe tohto povolenia budú môcť ďalej vykonávať podnikateľskú činnosť. To znamená, že do augusta tohto roka môžu spoločnosti bez povolenia vykonávať činnosť, ale následne od septembra už len s povolením Národnej banky a tieto spoločnosti sa stanú riadnymi dohliadanými subjektami popri bankách, poisťovniach a ďalších finančných inštitúciách."

Viera Horáková:

"My tu používame slovo finančný spotrebiteľ, ako by sme ho mohli charakterizovať, kto je finančný spotrebiteľ?"

Roman Fusek:

"Finančný spotrebiteľ je taký istý spotrebiteľ ako spotrebiteľ v akomkoľvek obchode. To znamená, že je to človek, ktorý nakupuje pre seba alebo používa služby pre seba, prípadne pre nejakých svojich blízkych. Nepoužíva ich v rámci nejakej podnikateľskej činnosti alebo k výkonu povolania, ale pohybuje sa na finančnom trhu. To znamená, že nakupuje finančné služby. Finančnou službou je služba banky, poisťovne, to znamená, keď si požičiavate, banka vám poskytne úver, prípadne si uložíte peniaze do banky, prípadne si uzavriete zmluvu o nejakom životnom poistení. To všetko sú finančné služby a každý človek, ktorý takýmto spôsobom uzatvára zmluvy, teda každý z nás prakticky, pretože dnes už má skoro každý účet v banke, je finančný spotrebiteľ."

Viera Horáková:

"Povedali ste, že finančný spotrebiteľ sa pohybuje po finančnom trhu. Tak ako charakterizujeme finančný trh?"

Roman Fusek:

"Finančný trh je zjednodušene povedané trh financií. Teda toho všetkého, čo funguje s financiami. Najlepšie sa vysvetľuje finančný trh cez jednotlivé subjekty, ktoré tam pôsobia. To znamená cez jednotlivé spoločnosti, ktoré poskytujú nejaké finančné služby. Tými spoločnosťami sú tie, ktoré všetci poznáme. To znamená banky, poisťovne, dôchodkové spoločnosti napríklad, ale aj také trochu exotickéjšie pre bežných ľudí obchodníci s cennými

papiermi, ktorí sa pohybujú v investíciách, prípadne finanční makléri alebo agenti, ktorí oslovujú ľudí s konkrétnymi zmluvami. To všetko je finančný trh."

Viera Horáková:

"Ako môže Národná banka Slovenska pomôcť spotrebiteľovi? Pretože Národná banka Slovenska robí akýsi dohľad."

Roman Fusek:

"Národná banka Slovenska robí teda aj spotrebiteľský dohľad od začiatku tohto roka. Znamená to, že robí prakticky to isté, čo Slovenská obchodná inšpekcia inde. Národná banka teda prijíma podnety a sťažnosti jednotlivých klientov, ktorí sa sťažujú na to, že niečo nebolo vykonané podľa zmluvy, prípadne sa banka alebo poisťovňa nezaoberala ich sťažnosťou riadne alebo sa sťažujú na nejaký predzmluvný vzťah s tými spoločnosťami. To znamená, že nedostali niečo, čo mali dostať a podobne. To je jeden okruh činnosti, ktorý Národná banka v rámci dohľadu robí. Druhý okruh činnosti je dohľad samotný. To znamená sledovanie toho, čo sa na finančnom trhu deje, sledovanie toho, či finančné inštitúcie, o ktorých sme hovorili dodržiavajú všetky povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľom, či dostávajú spotrebiteľia všetky informácie, ktoré majú dostať podľa zákona, či nie je náhodou spotrebiteľ klamaný, zavádzaný, prípadne nie sú uplatňované nejaké agresívne obchodné praktiky vo vzťahu k spotrebiteľovi. A nakoniec predmetom dohľadu je aj zmluvná dokumentácia, to znamená, že poskytujeme spotrebiteľom ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, teda zmluvnými podmienkami, ktoré sú zjavne v neprospech spotrebiteľa."

Viera Horáková:

"Vy ste vlastne aj odpovedali na otázku, že s akými problémami sa môže finančný spotrebiteľ obrátiť na Národnú banku Slovenska, ktorá obrazne povedané, nahrádza v tomto smere Slovenskú obchodnú inšpekciu, ale mali by platiť nejaké pravidlá hry. Teda máme prísť osobne alebo stačí napísať?"

Roman Fusek:

"Finančné služby sú pomerne komplikované a spravidla sa spotrebiteľia sťažujú na pomerne komplexnú záležitosť. To znamená záležitosť, kde treba prečítať zmluvu, dokumentáciu, treba si naštudovať všetky papiere, ktoré ten človek, ktorý uzavrel zmluvu dostal. Preto je úplne ideálne poslať nám podnet písomne na Národnú banku Slovenska, na adresu Imricha Karvaša 1, Bratislava. S tým, že samozrejme, v dnešnej dobe máme prístup aj elektronický k možnosti podať nejakú sťažnosť alebo nejaký podnet a tam je možné využiť tzv. elektronický formulár, ktorý je dostupný na našej webovej stránke www.nbs.sk, to znamená [Národná banka Slovenska.sk](http://www.nbs.sk). Priamo pod kurzovým lístkom je také okienko, ochrana spotrebiteľa a keď naňho človek klikne, tak sa dostane k elektronickému formuláru, ktorý vypíše priamo do počítača a odošle nám spolu aj povedzme s naskenovanou dokumentáciou. Čiže tí ľudia, ktorým nie sú príjemné papiere, môžu tieto papiere naskenovať a poslať do Národnej banky elektronicky."

Viera Horáková:

"No, skenovať poslucháči nemusia, ale tiež je tu mailová adresa horakova@rtvs.sk, tam môžete napísať vašu otázku, ktorá sa týka problému, o ktorom dnes hovoríme."

Viera Horáková:

"Téma financií je zložitou témou, ale len potiaľ, pokiaľ vám to nemá kto zrozumiteľne vysvetliť. No a my tu máme našťastie odborníka na slovo vzatého, dnes predpoludním sa zhovárame s riaditeľom odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Romanom Fusekom. Ak máte nejakú otázku horakova@rtvs.sk, môžete napísať. No a prístup k telefónom vám umožníme o chvíľočku."

Pán riaditeľ, keď ľudia uzatvárajú zmluvu s finančnými inštitúciami, na čo si majú dávať pozor, lebo obozretní by mali byť v každom prípade."

Roman Fusek:

"Najlepšie je, keď viem, že chcem uzavrieť nejakú zmluvu, pripraviť sa na to. To znamená, doma si možno povedať, čo sa chcem opýtať, čo chcem zistiť a až potom ísť uzatvárať zmluvu. To znamená, že v prvom rade je dôležité rozmýšľať. Finančné inštitúcie majú prakticky všetky povinnosť vám poskytnúť veľký rozsah informácií, ale ľudia na ne častokrát rezignujú. To znamená, že nechce sa im cez tie informácie prekúsať, je to škoda, pretože je tam veľmi veľa dôležitých vecí. Ale keď sa nesústredíte na tie množstvá papiera, ktoré dostanete, tak vždycky toho človeka, ktorý sedí oproti vám z finančnej inštitúcie sa môžete opýtať, čo je pre vás dôležité alebo čo považujete za dôležité sa spýtať. Nebojte sa, nehanbite sa pýtať. Druhá dôležitá vec je - čítajte. Čítajte to, čo dostanete, ak máte pocit, že je toho príliš veľa, resp. sa cítite v nejakom tlaku priamo na mieste, vypýtajte si zmluvu napríklad domov, vypýtajte si obchodné podmienky, tie finančné inštitúcie vám zasa musia dať aj neuzavretú zmluvu, nejaký návrh zmluvy domov na to, aby ste mali dostatok času oboznámiť sa s jednotlivými podmienkami. Tam sa môžete spýtať zasa svojich blízkych a nechať si vysvetliť niektoré veci a vrátiť sa späť, až keď si budete istý."

Viera Horáková:

"To sa mi páči, že teda hovoríte pýtajte sa, čítajte. Ale niekedy sa hanbíme dať si na nos okuliare, pismo musí zodpovedať určitej veľkosti, že?"

Roman Fusek:

"Áno, dnes je v týchto zmluvách regulované už aj pismo, to znamená jeho veľkosť. Skúsím to pripodobniť, keď zoberiete nejakú čítanku povedzme dieťaťa, ktoré chodí do druhej, tretej triedy základnej školy, tak to pismo na zmluve by malo byť približne rovnako veľké. To znamená, že dnes by už bežný finančný spotrebiteľ nemal mať problém prečítať drobné pismo v zmluve a takisto platí, že všetko musí byť napísané rovnakým písmom. To znamená, že už nesmú byť nejaké menšie dôležité časti zmluvy napísané drobným písmom."

Viera Horáková:

"No, kiež by bo tak bolo aj v tých iných oblastiach, lebo zvlášť zájazdy sú tou oblasťou, kde často doplatíme na to, že nečítame, čo bolo tým drobným písmenkom napísané. Hovoríte, že môžem si zmluvu zobrať aj domov, môžem sa poradiť, ale nebudú sa na mňa pozeráť krivo, keď si zoberiem nejakého poradcu alebo múdrejšieho človeka ako ja a pôjdem teda do tej finančnej inštitúcie?"

Roman Fusek:

"Je to vždy dobré spraviť, ak takú možnosť máte a je to aj kvôli tomu, že nie všetci sú poctiví ani na tej druhej strane. Nemáte istotu, kto sedí oproti vám a v prípade, ak máte zo sebou niekoho, kto je kvalifikovaný človek, dokáže sa opýtať kvalifikovanú otázku, tak tá druhá strana, ktorá vám ponúka nejakú finančnú službu, finančnú zmluvu, bude tiež veľmi obozretná a nebude vás zavádzať, nebude vás klamať, poskytne vám informácie, ktoré máte dostať."

Viera Horáková:

"Hovoríte o poctivosti, predchvíľočkou ste spomenuli, že nebankovky musia dostať povolenie, ale kde si ja, ako finančný spotrebiteľ môžem overiť, že som nešliapla vedľa, že to povolenie má nebankovka, od ktorej si chcem požičať, je naozaj seriózna."

Roman Fusek:

"Aj dnes si to môžete overiť. Môžete si to overiť na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk, dnes už hoci teda povolenie tieto subjekty ešte od Národnej banky nemajú, tak podnikajú na základe registrácie, ktorá platí už podľa dnešného zákona alebo teda zákona, ktorý doteraz platil, a všetky tieto registrované subjekty sú na internetovej stránke Národnej banky zverejnené. Čiže ak pred vami sedí nejaký zástupca zvláštnej spoločnosti alebo ste si nie istý, či tá spoločnosť môže poskytovať takto spotrebiteľské úvery, kludne si to overte na internetovej stránke Národnej banky."

Viera Horáková:

"Aký je rozdiel medzi spotrebiteľským a iným úverom?"

Roman Fusek:

"Je tam dosť veľa rozdielov, dôležité však je si povedať možno to, že spotrebiteľský úver je úver, ktorý má veľmi prísne osobitné pravidlá a tie pravidlá sa neustále sprísňujú a sprísňujú. Prísne pravidlá platia aj pre iné úvery, pre spotrebiteľské úvery sú ešte prísnejšie, pretože sú to tie najbežnejšie úvery pre ľudí. To sú úvery, ktoré si ľudia zoberú na to, aby si mohli kúpiť povedzme televízor, ak si ho kupujú na splátky alebo auto v prípade, ak kupujú na lízing."

Viera Horáková:

"Je tam nejaký finančný limit?"

Roman Fusek:

"Spotrebiteľský úver je úver, ktorý má výšku najmenej 100 eur a najviac 75-tisíc eur. Čiže ak si požičiate niekde medzi týmito sumami, tak si požičiavate spotrebiteľský úver. Pokiaľ ale napríklad ho nezabezpečíte nehnuteľnosťou. Čiže ak napríklad neručíte nehnuteľnosťou, nepožičiavate si tie peniaze na kúpu nejakého domu alebo bytu, tak v takom prípade ide o spotrebiteľský úver. Takisto preň platí ešte jedno dôležité pravidlo, že spotrebiteľský úver má dĺžku splatnosti viac ako 3 mesiace. To znamená, ak od vás chce ten veriteľ splatiť peniaze do troch mesiacov, tak nejde o spotrebiteľský úver."

Viera Horáková:

"Ale zase na druhej strane môžu ma dobre preklepnúť, že kto som, čo som..."

Roman Fusek:

"Určite. Aj tí, ktorí poskytujú úvery nespotebiteľské, dokonca aj tí sú zverejnení na internetovej stránke Národnej banky Slovenska. Čiže aj ten subjekt, ktorý poskytuje tie úvery mimo tých hraníc, ktoré sme popísali, tak aj tento je registrovaný."

Viera Horáková:

"Aké práva a povinnosti mám ja, finančný spotrebiteľ, keď sa rozhodnem zobrať si spotrebiteľský úver?"

Roman Fusek:

"Zas je ich veľmi veľké množstvo, ja možno spomeniem len niektoré. V prípade, ak si rozmyslíte, že ten úver nechcete povedzme, tak do 14-tich dní ho môžete vrátiť. To znamená tak, ako ste zvyknutý pri vrátení nejakého tovaru, bez udania dôvodu, môžete vrátiť peniaze s tým, že ich nechcete. V takom prípade musíte vrátiť samozrejme celú tú istinu, to znamená tú sumu peňazí, ktorú ste si požičali, s príslušným úrokom. To znamená, s úrokom za ten čas, ktorý ste peniaze používali. Čiže veľmi maličkým úrokom. To je také to prvé dôležité právo, na ktoré treba upozorniť. Potom tých práv je veľmi veľa. Pokiaľ ide o informačné povinnosti, ktoré musíte dostať, veriteľ vám musí poskytnúť veľmi veľa informácií o tom, aby sa ten úver stal prehľadným. To znamená, že musíte zo zmluvy aj z priložených dokumentov vidieť, aké sú vaše jednotlivé splátky, ako je rozdelená istina, to znamená tú sumu, ktorú ste si požičali a úroky. Aká je vaša úroková sadzba, musí vám dať veľmi veľa dokumentov, amortizačnú tabuľku a kopec, kopec dokumentov, ktoré smerujú k tomu, aby sa pre vás stal ten úver prehľadný, zrozumiteľný, aby ste hlavne vedeli, dokedy ho máte splatiť a v akých splátkach."

Viera Horáková:

"Hovoríte aj o serióznosti, ale musí, musí, musí. Naozaj realita je taká, že všetko to ja dostanem?"

Roman Fusek:

"Realita je spravidla taká, že všetko dostanete. To znamená, že ten kopec dokumentov, ktoré zákony požadujú od veriteľa, aby poskytol klientovi, spotrebiteľovi, spravidla aj dostane aj ten spotrebiteľ. Problém býva potom s obsahom tých dokumentov pochopiteľne. V niektorých prípadoch tie zmluvné podmienky obsahujú povedzme aj neprijateľné časti, ktoré

laik ťažko posúdi, že či sú prijateľné alebo neprijateľné. Ale dôležité pre každého, kto si tento úver berie je, prečíta to. To je asi to najdôležitejšie a zasa spýtať sa na to, čomu nerozumie. Ak to ten človek neurobí, tak častokrát sa cíti potom napálený, resp. nerozumie tomu, čo sa stalo, keď napríklad má problém so splácaním toho úveru."

Viera Horáková:

"Vždy sa odrazím od tých vašich slov, vy ste teraz povedali, že treba sa opýtať na to alebo to, čomu nerozumieme. Takže v tejto chvíli my dávame priestor poslucháčom, ktorí sa môžu pýtať to, čomu nerozumejú. Predvoľba do Bratislavy je 02/52 44 22 55 alebo 52 49 14 21. No a stále platí mailová adresa horakova@rtvs.sk. Pre vás, milí poslucháči, ktorí ste nás začali počúvať o 10.37 opakujem, že hosťom dnešnej spotrebiteľskej rubriky je riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Roman Fusek."

Viera Horáková:

"Pán riaditeľ, čo má čakať, keď si pôjdem požičať. Zoberme si teraz takú konkrétnu situáciu, potrebujem si požičať, čo ma čakať?"

Roman Fusek:

"Ak si potrebujete požičať, tak si potrebujete požičať pravdepodobne na niečo, na čo peniaze nemáte. Rozmýšľajte ale najprv nad tým, či máte na ten úver. To je veľmi dôležité. Nemali by ste si požičať v prípade, ak nemáte na splátku. Ako sa dá zistiť, či mám alebo nemám na splátku. Existuje veľmi jednoduché pravidlo. Ak vám na splátku zostáva jedna tretina čistého príjmu mesačného, tak v takom prípade si pravdepodobne môžete požičať. To znamená, ak výška splátky, ktorú od vás ten veriteľ chce, nepresahuje tretinu vašich príjmov, ktoré máte za mesiac k dispozícii, tak je pravdepodobné, že to aj splatíte. Ale myslíte takisto na to, že v budúcnosti tie splátky, hoci vy ich budete mať v tom spotrebiteľskom úvere presne zobrazené ako sa zvyšujú alebo znižujú, pretože tie splátky nemusia byť každý mesiac rovnaké, dajte si pozor na to, že sa môžu naozaj tie splátky zvyšovať. Alebo v prípade, ak si odkladáte splatnosť toho úveru, čo takisto banky poskytujú možnosť odložiť si napríklad splátky..."

Viera Horáková:

"To je v prípade, keď niečo nepredvídané sa stane..."

Roman Fusek:

"...je to celkom dobrá služba. Na druhej strane vás to čakať splatiť. A spravidla s vyššími úrokmi. To znamená, že sa vám splatnosť predĺži alebo sa vám potom zvýšia splátky. Takže v prvom rade rozmýšľať nad tým, či na to mám. Druhá dôležitá vec je, aby ste si porovnali ponuky, aby ste nezobrali prvú ponuku, ktorú vám dajú. Najlepší ukazovateľ na porovnávanie toho, či je pre vás úver výhodný alebo nie je výhodný, je tzv. RPMN. RPMN je taká zvláštna skratka a znamená ročnú percentuálnu mieru nákladov a je to ukazovateľ pri spotrebiteľských úveroch, ktorý hovorí o tom, koľko vás ten úver stojí. Bežný človek si myslí v zásade, že cena úveru je úrok. To znamená, že vždycky máte nejakú sumu peňazí a požičiate si ju za nejaký úrok. Lenže dnes je bežné, že popri úroku musíte zaplatiť určité poplatky, ktoré sú povedzme za poskytnutie úveru alebo v priebehu toho úveru, ale všetky poplatky a všetky úroky, ktoré v tom úvere máte, sú skryté v tzv. RPMN, čiže ročná percentuálna miera nákladov. To znamená v čísle, ktoré sa vyjadruje takisto v percentách ročne, a to je váš celkový ročný náklad, ktorý máte na tento úver."

Viera Horáková:

"Čiže keby sme to chceli k niečomu prirovnať, to je ako keď si kúpim zájazd napríklad do Grécka a teraz mám určitú sumu, ale ešte sa tam nabaľujú rôzne poplatky."

Roman Fusek:

"Áno, poplatky, palivové príplatky a podobné ďalšie poplatky."

Viera Horáková:

"A naraz je suma celkom iná."

Roman Fusek:

"V tomto prípade vám ju musí zobrazit' celú tú sumu a v percentách."

Viera Horáková:

"Kde a kedy zbystrit' pozornosť, keď si požičiavame peniaze. Čo môže byť podozrivé? Lebo naozaj nie sme všetci z jedného súdka, nie všetci poskytovatelia sú seriózní."

Roman Fusek:

"Nenechajte sa dotlačiť do toho, že keď si chcete požičať, máte najprv poskytnúť nejaké peniaze. Ak od vás niekto chce na začiatku peniaze za pôžičku, to znamená, že na to, aby vám požičal, chce napríklad 50 alebo 100 eur, tak utekajte preč, to nie je seriózna firma. Žiadne peniaze na to, aby ste získali pôžičku, nemusíte dávať. Druhá dôležitá vec je, spotrebiteľský úver by ste dneska nemali dostať na ruku. Takéto pravidlo už nejaký čas platí a platí preto, že existovali podvodné firmy, ktoré fungovali spôsobom, že na zmluve napísali vyššiu sumu, ako ľuďom dali nakoniec na ruku. To znamená, že ľudia dostali menej ako podpísali..."

Viera Horáková:

"Čítaj, čítaj, čítaj..."

Roman Fusek:

"Presne tak. A takisto je veľmi dôležité, ak vám tá firma dá pôžičku ľahko. Predstavte si, že prídete a vybavíte ten úver za 10 minút. Ono je to fajn, keď ho vybavíte za 10 minút, ale s veľkou pravdepodobnosťou si tá firma neoverila poriadne to, či to dokážete splatiť. Dnes podľa zákona má každý veriteľ povinnosť overiť poriadne, od tej novely, o ktorej sme hovorili a po povoleniach Národnej banky to bude ešte prísnejšie, musia overiť, či dlžníci na tie splátky majú. To znamená, že ak to firma neurobila, tak s veľkou pravdepodobnosťou zarába na niečom, čo nie je celkom fér praktika. To znamená, že počíta s tým, že ten úver nemusí byť splatený, povedzme špekuluje nad tým, že uplatní si potom úroky z omeškania alebo nejaké ďalšie sankčné poplatky, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Opätovne, veľmi dobre čítať, všimnúť si, aké zmluvné pokuty napríklad sú uvedené v zmluvách, aké ďalšie úrokové sadzby sú v zmluvách uvedené a ak niečomu nerozumiete, spýtajte sa."

Viera Horáková:

"A navyše jestvuje ponuka, takže vyberajme to, čo je pre nás najvýhodnejšie. Ktoré dôležité informácie ja, ako finančný spotrebiteľ by som mala dostať a ktorá je informácia pre mňa taká kľúčová?"

Roman Fusek:

"Pre cenu úveru určite RPMN, to znamená ročná percentuálna miera nákladov. Samozrejme, každá ďalšia informácia, ktorá je v zmluve a hovorí o tom, aké ďalšie peniaze máte za ten úver zaplatiť, sú pre vás veľmi dôležité."

Viera Horáková:

"Máme tu otázku od poslucháča, Lacko píše. Chcem sa opýtať, čo je RPMN, mal som to v zmluve a neviem čo to je. Aké máte páky na **banky**, budete ich konečne pokutovať? Môžete prikázať banke, aby mi dala peniaze, ktoré vybrala podvodom? Takže náš poslucháč asi už po tom, keď dopísal, prišiel na to, čo je to RPMN, ale zopakujme, lebo to je dôležitá informácia. Má to v zmluve a nevie, čo to je. Je niekto, kto by to mal vysvetliť, keď tú zmluvu podpisuje?"

Roman Fusek:

"Samozrejme. Ten, kto vám tú zmluvu ponúka, vám musí aj vysvetliť. Ak tomu nerozumiete, opýtajte sa jeho, čo to je, mal by vám vysvetliť, čo to znamená. Znamená to naozaj mieru všetkých nákladov, ktoré vám vzniknú v súvislosti s tým úverom. Všetko to, čo to musíte zaplatiť navyše oproti tomu, čo ste si požičali. Je to uvedené percentuálne ročne, sú na to dokonca stanovené limity. To znamená, dnes už sú tzv. úrokové stropy, ale na to

nemáme dnes veľmi veľa času, možno že si to povieme niekedy nabudúce, aké sú povedzme limity pre výšku úrokových sadziieb a výšku nákladov, ktoré musíte zaplatiť za ten úver."

Viera Horáková:

"Myslím, že poslucháči naozaj privítajú to, že tu nesedíte poslednýkrát i keď tu sedíte prvýkrát. Aké máte páky na banky a či ich budete pokutovať. Je to v kompetencii Národnej banky Slovenska?"

Roman Fusek:

"Áno, je to v kompetencii Národnej banky. Národná banka dohliada banky už dlhé roky samozrejme, ale teraz od januára pribudla kompetencia v oblasti spotrebiteľských pravidiel. To znamená, že od januára sledujeme aj spotrebiteľské pravidlá. Ide v zásade naozaj o sledovanie obsahu zmlúv, tomu sa Národná banka doteraz nikdy nevenovala, venuje sa tomu až od januára. Dôležitá poznámka, veľa ľudí bude očakávať od Národnej banky možno to, že prinúti banky alebo poisťovne k tomu, aby vám zaplatili niečo, čo považujete za spravodlivé platiť alebo nejaké podvodné konanie. Národná banka nie je súd. Národná banka je to isté, čo Slovenská obchodná inšpekcia len vo financiách. To znamená dohľad. Nedokáže zjednať nápravu v konkrétnej veci tým spôsobom, že by prikázala banke zaplatiť niečo, čo tá banka nepovažuje za spravodlivé zo svojej strany zaplatiť. V takomto prípade pomôže len súd a je možné tú konkrétnu pohľadávku žalovať na súde. Dôležité je však povedať, že v prípade, ak napríklad nájdeme v tej zmluve, ktorú má spotrebiteľ uzavretú s bankou nejaké neprijateľné podmienky, prípadne zistíme na základe sťažnosti tohto klienta, že nedostal informácie, čo sa mohlo stať samozrejme, že nedostal informácie, ktoré mal dostať. Mal napríklad nesprávne vypočítanú RPMN alebo množstvo rôznych vecí, dokážeme tomu klientovi pomôcť."

Viera Horáková:

"Áno, vy vlastne ste aj odpovedali na tú otázku, že či môžete prikázať banke, aby dala peniaze, ktoré vybrala podvodom. Odpoveď je, že nie. Ale jestvuje nejaká inštitúcia, lebo Národná banka Slovenska robí len dohľad, jestvuje nejaká inštitúcia, ktorá by nám poradila? Nieкто, kto nám poskytne to poradenstvo?"

Viera Horáková:

"Existujú spotrebiteľské združenia, kde môžete nejakým spôsobom získať radu. Sú to združenia, ktoré ochraňujú práva spotrebiteľov a v prípade, ak sú spotrebiteľia poškodení, resp. sa cítia poškodení, tak sa združujú a môžu povedzme spoločne podať žalobu proti nejakej inštitúcii, to neplatí len pre finančný trh. Národná banka neposkytuje alebo nerobí nejaké poradenstvo, ale nejaký základný informačný servis máme na našej webovej stránke už aj k spotrebiteľom. Postupne v priebehu druhej polovice budúceho roka budeme vydávať aj nejaké jednoduché informačné letáky a brožúry, ktoré by mohli klientom alebo spotrebiteľom pomôcť sa zorientovať."

Viera Horáková:

"Pán riaditeľ, na záver, mohli by ste ešte raz zhrnúť, akých chýb sa my, finanční spotrebiteľia najčastejšie dopúšťame."

Roman Fusek:

"Najčastejšie sa dopúšťame toho, že nečítame. Uvedomujem si, že je ťažké prekúsať sa všetkým tým textom, ktorý v tých zmluvách je a porozumieť mu. Niekedy sa možno hanbíme spýtať, pretože si pripadáme hlúpi, ale hlúpi ostaneme vtedy, ak uzavrieme zmluvu, ktorá nie je pre nás výhodná a budeme plakať, keď bude už neskoro. Historicky aj slovenská legislatíva, ktorá upravuje spotrebiteľské práva, sa menila práve v závislosti od toho, že ľudia pouzťavali zmluvy, ktoré boli pre nich nevýhodné, a potom prichádzali povedzme o domy kvôli pôžičkám a skončili povedzme mnohí veľmi nepríjemne a tragicky. Čiže keby si ale tú zmluvu prečítali, keby sa opýtali niekoho, kto tomu rozumie, tak tak nemuseli dopadnúť. Aj

keď rozumiem, že v mnohých prípadoch to môže byť o pomerne ťažkej finančnej situácii, ale nedostaňte sa ešte do ťažšej tým, že si uviažete na krk zlú zmluvu."

Viera Horáková:

"A ešte na záver celkom posledná otázka, ako a kde zistím, že peniaze mi požičiava len ten, kto môže. Kde si to môžem overiť?"

Roman Fusek:

"Na webovej stránke Národnej banky Slovenska, najlepšie priamo na www.nbs.sk, kde nájdete Register veriteľov a iných veriteľov, teda subjektov, ktoré poskytujú úvery. Samozrejme, všetky banky na Slovensku môžu poskytovať takisto spotrebiteľské úvery."

Viera Horáková:

"Ja som absolventkou Filozofickej fakulty, odbor učiteľský smer, takže viem, že sme sa učili, že taký úvod do hodiny, potom nám učiteľ alebo profesor prednášal a na záver bolo zhrnutie. Takže to, čo som si zapamätala ja vďaka riaditeľovi odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska Romanovi Fusekovi, je dôležité, aby sme sa pýtali, aby sme rozmýšľali, aby sme čítali, aby sme sa poradili s tým, kto vie, aby sme my zase vedeli, že RPMN, to je ročná percentuálna miera nákladov. Už vieme aj to, aký je rozdiel medzi všeličím čo tu odznelo, teda medzi spotrebiteľským úverom a úverom, a že keď niečo nevieme, budeme počúvať Rádio Regina vždy od 10. do 11. hodiny, pretože každý pondelok patrí spotrebiteľom. Dnes tu bol Roman Fusek, riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska, v tejto chvíli prišiel aj mail od pána Jaroslava, na ktorý už dnes nezodpovieme, ale môžem pán Jaroslav vám sľúbiť, že vašej otázke, pretože píšete o hypotéke a spotrebiteľskom úvere, sa budeme venovať. Milí poslucháči, keď ste nezachytili dnešné vysielanie, dobrá správa pre vás, o 16.10 vám ponúkneme krátky zostrih toho, čo tu dnes odznelo.

Takže, ďakujem vám pekne za návštevu a už teraz sa teším, dopočutia."

Roman Fusek:

"Ďakujem, pekný deň."